

Novel·la David Caminada

Memòria històrica

“És per això que la seva història és tan impossible: perquè m'ha explicat la veritat”. Aquesta profundíssima sentència, extreta d'*El llibre de les il·lusions*, de Paul Auster, serveix per encetar *Júlia M.*, l'última novel·la de l'escriptora Sílvia Romero, que ha estat guardonada amb el premi Ramon Roca Boncompte 2008. Romero, llicenciada en filologia catalana i que es va iniciar en el món de la literatura a través dels contes infantils (alguns publicats a la revista *Tretzevents*) i de la poesia, elabora en aquesta ocasió una obra modesta –si atenem a la seva extensió: 176 pàgines–, però si tenim en compte l'empremta que deixa la lletra impresa, el resultat final és el d'una novel·la força àgil, intimista i sentimental, i atractiva per la història que desenvolupa.

Sílvia Romero teixeix una novel·la protagonitzada per tres dones (la Júlia Muntanyola, l'Elisa i l'Antònia), la seva història té lloc en el món quotidià i familiar del barri barceloní del Poble-sec, i el seu rerefons històric se situa en la Guerra Civil. Temps tumultuosos marcats per drames familiars, per tragèdies, enganys, secrets, silencis... Més de 70 anys després del seu esclat, la Guerra Civil Espanyola continua sent material d'inspiració novel·lística, i també un controvertit camp de batalla i discussió historiogràfica per als que volen explicar els fets des de l'òptica democràtica i republicana, o els que s'entesten a fer-ho des del vessant franquista i nacional-catòlic. Que important és conèixer la veritat de les coses! Que important és per a les persones i els pobles la memòria històrica!

Romero (autora d'altres títols, com ara *Amor a sang freda*, *Ànima mesquina* i *Iskander. Un viatge a la màgia dels llibres*) acaba creant una novel·la emotiva i tendra, marcada per la sensibilitat femenina, per uns diàlegs àgils i per unes cartes que serveixen de nexa entre dues èpoques diferents i proporcionen ritme i dinamisme narratiu. Un cop més, la novel·la subratlla la importància de conèixer i d'acceptar el passat per comprendre i resoldre el futur. esclar que sempre caldria conèixer la veritat i acceptar-la, de cara. Però això a vegades no és fàcil...

Del París dels exiliats a l'Ebre del segle XXI

Arran de l'Ebre, de Cinta Arasa, és també una història ambientada en la Guerra Civil i la postguerra. I és també una obra escrita amb sensibilitat femenina. Arasa, una tortosina nascuda el 1978, llicenciada en ciències polítiques i que treballa a l'administració pública en l'àmbit de les relacions internacionals, fa el seu debut en la novel·la amb un viatge des del París dels exiliats catalans durant la dictadura franquista fins a les Terres de l'Ebre del segle XXI.

Arran de l'Ebre té com a protagonistes l'Antoni Espuny, la Maria Cinta Fabregat i la seva filla Dolors, que va néixer a París, en un pis on sempre hi havia hagut una maleta a la porta. Arasa, que havia guanyat el premi de narrativa breu Joan Cid i Mulet, amb el relat *Quan Bakunin ens parlava a cau d'orella*, i el de La Font del Ferro de Tona, amb *Pols de marbre*, compon una història treballada i humana, que aprofundeix en les tragèdies (individual i col·lectiva) que provoca una guerra. Igualment, al llarg de les seves pàgines traspua i transmet nostàlgia i passió per les Terres de l'Ebre.*

MIQUEL ANGLARILL

El port No serà res de mi

Andreu Gomila
Moll
Palma, 2010
Preu: 12 euros
Pàgines: 160

ficció per dirigir-se al lector, per elucubrar sobre el que explica, per analitzar l'evolució dels personatges o bé per embrancar-se en diferents reflexions sociopolítiques o existencials.

Aquest joc de veus tan diferents, arriscat però reeixit, permet a l'autor transmetre una sensació més gran de complexitat –l'experiència

dels personatges és observada i relatada des de dins i des de fora–, però inevitablement també afegeix a la novel·la un vernís d'artifici que, si bé no li treu ni un gram de qualitat, sí que la fa més literàriament sofisticada que humanament impactant. Més intel·ligent que commovedora. Tanmateix, el de Gomila és un debut potent.*

Júlia M.

Sílvia Romero
Premi Ramon Roca
Boncompte
Pagés Editors
Lleida, 2009
Preu: 15 euros
Pàgines: 176

Arran de l'Ebre

Cinta Arasa
Aedítor
El Perelló, 2009
Preu: 18 euros
Pàgines: 333

Que el món no pari de rodar

Colum McCann
Traducció: Anna Turró
La Magrana
Barcelona, 2010
Preu: 21 euros
Pàgines: 459

les posicions socials: prostitutes, un cambrer, un jutge, dones que han perdut els fills a la Guerra del Vietnam, artistes decadents, una dona de classe alta... Un món, doncs, és el que es crea en aquesta novel·la que imanta les mans del lector i aconseguix situar-se en la categoria d'aquelles que obliguen a crear temps lliure per homenatjar-les.

Més d'un nivell de lectura

Que el món no pari de rodar, però, no presenta només el nivell d'interpretació esmentat: hi ha, com a mínim, dues línies més que atrauen l'atenció i que tenen a veure amb l'atemptat més feridor que han patit mai els EUA. L'una la constitueix el salt temporal: pràcticament tota la novel·la té lloc en un moment històric en què la innocència encara es considera possible, però el tendre final amb què McCann obsequia els seus lectors explica tota una altra història: la mossegada criminal que va patir la Gran Poma ha desterrat

la bona fe: fins i tot la bondat s'interpreta des de la malfiança.

L'altra línia de suggeriment implícit té a veure amb els fets que descriu en el prefaci i que provenen de la realitat: el 1974 un funambullista va estendre un cable que anava d'una de les Torres Bessones a l'altra. Aquest equilibrista, que té paper propi en la novel·la i que influeix en la resta de personatges, recuperat des de la literatura, caminant gairebé pel cel entre les dues torres ara inexistents, diu –McCann fa que digui– que cal tenir somnis, que cal superar els reptes, que cal mirar endavant. És, aquest personatge, una troballa sòlida que sobrevola la vida a la ciutat, la vida de les persones que formen la ciutat, la vida de totes les persones que mereixen aquest nom. És amb aquest personatge que McCann imprimeix optimisme a la seva novel·la. Amb aquest personatge i amb el títol amb què ha batejat el seu –recomanable– text.*

s'endinsa en els viaranys que constitueixen la universalitat. Per això, perquè l'autor sembla que considera que la ciutat de Nova York la constitueixen les persones que l'habiten i que la seva universalitat no afecta només les races, també juga amb